

ILMIY TURIZM VA UNING YEVROPA DAVLATLARIDA RIVOJLANISHI**Umarov Omonjon**

Qo‘qon universiteti o‘qituvchisi

umarovomonjon1994@gmail.com**To‘xtanazarova Mohinur**

Qo‘qon universiteti talabasi

erkinovnanuriza@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada ilmiy turizmning turizm sanoatidagi o‘rni, hozirda paydo bo‘layotgan yangi manzillari va Yevropa davlatlaridagi rivojlanishi ko‘rib chiqildi. Shu jumladan, xalqaro konferensiyalar, ilmiy uchrashuvlar, sessiya va treninglarning o‘rni haqida ma‘lumotlar berilgan. Bundan tashqari ushbu turizm turida bo‘layotgan bellashuvlar, yaratilayotgan metod-modellar va kelajakda paydo bo‘lishi mumkin bo‘lgan turlari o‘rganildi.

Kalit so‘zlar: Ilmiy turizm, turizm sanoati, konferensiya, ilmiy uchrashuv, sessiya, trening, metod-model.

Kirish:

So‘ngi 10 yillikda ta‘lim va turizmning sanoat sifatida rivojlanib borayotganligi ushbu tarmoqlarning iqtisodiy va ijtimoiy nuqtai nazardan e‘tirof etilishiga olib keldi. Ropollo ta‘kidlaganidek, “mamlakatlar o‘zaro bog‘liq bo‘lar ekan, ularning muaffaqiyati, o‘sishi va iqtisodiy farovonligi ko‘p jihatdan ta‘lim va turizmning xalqaro almashinuvini qo‘llab quvvatlash uchun zarur yo‘llarni yaratish qobilyatiga bog‘liq bo‘ladi. Hozirgi kunda turizm va ta‘lim turizmini o‘rtasidagi munosabat sezilarli rivojlanib bormoqda. Dunyo aholisining ilm olishga bo‘lgan talab va takliflari ortib bormoqda. Yangi ko‘nikmalarni o‘rganish va yer yuzidagi eng yaxshi joylardan bilim olishga bo‘lgan talab ortib borayotgani ta‘lim turizmining o‘ziga xos turizm va sayohat sanoati sifatida dunyo miqyosida o‘rnatilishiga olib keldi. Ushbu ko‘rsatkichlar Yevropa davlatlarida yuqori darajada rivojlangani ta‘limga bo‘lgan e‘tibor, yaratilgan sharoit va imkoniyatlarning isbotidir. Ilm va texnologiya shiddat bilan rivojlanayotgan hozirgi davrda insoniyatga foydali bo‘lgan sun‘iy intellect (AI)lar yaratilmoqda. Shu kabi texno-ta‘lim yangiliklari kelajakda ta‘lim turizmida yangi me‘tod va yo‘nalishlar paydo bo‘lish ehtimolini orttirmoqda.

Ta‘lim turizmi yo‘nalishida edu-destinations (ta‘lim manzilgohlari) muhim rol o‘ynaydi. Dr. Brent W. Ritchiening - Managing Educational Tourism (Aspects of Tourism) nomli kitobida maktab, kollej, akademiya, universitet va undan yuqori ta‘lim muassasalari haqida va ularning rivojlanishi hamda halqaro o‘quvchi va talabalarni jalb qilish haqida batafsil ma‘lumotlar berilgan.

Aytish joizki har qanday sohada yaratilgan imkoniyatlar qanchalik keng va qulay bo‘lsa, soha rivojlanishi shunchalik tez va barqaror bo‘lib boradi. Aynan ta‘lim va ilm sohasida yaratilayotgan va paydo bo‘layotgan metod va imkoniyatlar Zatsepina, M.B., Kriskovets, T.N., Vorobyev, V.K., Kolobova, L.V., Grigor‘eva, N.V., Fedulov, V.I., Stolyarova, A.Nning Educational Tourism: Tribute to Fashion or New Educational Opportunities? kitobida yoritilib berilgan.

Asosiy qism.

Edu-turizm, so‘nggi yillarda, Yevropa mamlakatlari ta‘limiy sayohatlarga keng imkoniyarlari orqali dunyo bo‘ylab ta‘lim va turizmga jalb qilmoqda. Yevropa bo‘ylab ta‘limiy sayohatning rivojlanishini va tendensiyalarini tahlil qilish kerak. Ta‘lim turizmi yoki o‘quv turizmi sifatida ham edu-turizm sayohatchilari sayohat paytida yangi ko‘nikmalarni o‘rganishga, bilim olishga yoki ta‘lim tajribasiga ega bo‘lishga intilishadi. Ta‘lim turizmining rivojlanishiga turtki bo‘lgan ba‘zi asosiy omillar:

Globalashuvning kuchayishi davlatlar o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlik va madaniy almashinuvning kuchayishiga olib keldi. Odamlar boshqa madaniyatlarga qiziqib, o‘z dunyoqarashini kengaytirishga intilishlari natijasida ta‘lim turizmi turli jamiyatlar, tillar va an‘analarni bevosita tajriba orqali o‘rganish imkonini beradi. Bugungi bilimga asoslangan iqtisodiyotda umrbod ta‘lim va malaka oshirish shaxsiy va kasbiy muvaffaqiyat uchun zarurdir. Ta‘lim turizmi odamlarga sayohat paytida yangi bilimlarni olish, amaliy ko‘nikmalarga ega bo‘lish va intellektual imkoniyatlarini kengaytirish imkoniyatlarini beradi.

Yevropada ta‘lim turizmining o‘ziga hos jihatlari: Yevropaning boy tarixi, rang-barang madaniyati va nufuzli ilmiy muassasalari azaldan olimlar va talabalarni o‘ziga jalb etib kelgan. Yevropada ta‘lim turizmi konsepsiyasi asrlar davomida kuzatilib kelinadi, sayohatchilar qit‘aning mashhur madaniy markazlarida san‘at, arxitektura, falsafa va boshqalarni o‘rganish uchun sayohatga chiqishadi.

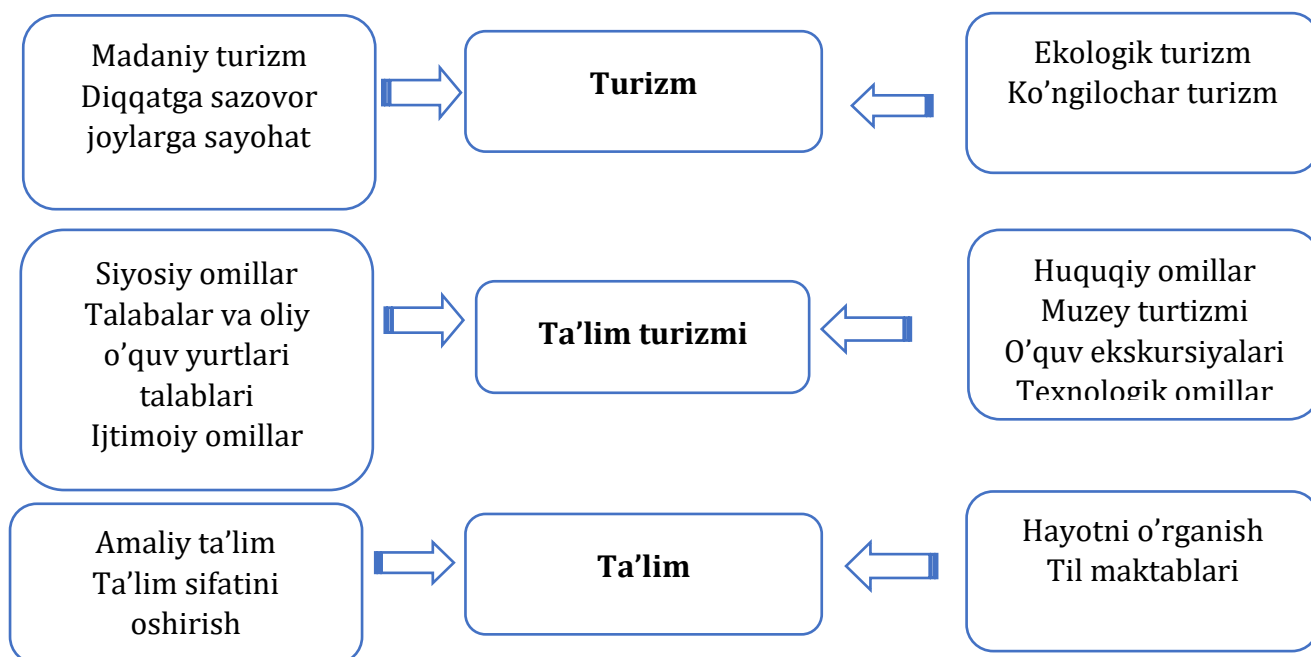
Til o‘rganish: Ko‘p odamlar yangi til o‘rganish yoki til ko‘nikmalarini yaxshilash uchun Yevropaga sayohat qilishadi. Fransiya, Ispaniya, Italiya, Germaniya va Buyuk Britaniya kabi davlatlar tilni immersion dasturlari uchun ayniqsa mashhur.

Madaniy almashinuv: Yevropa ko‘plab madaniy tajribalarni, jumladan muzeylar, tarixiy joylar, san‘at galereyalari va madaniy tadbirlarga tashrif buyurishni taklif qiladi. Edu-sayyohlar ko‘pincha Yevropa madaniyati va tarixini chuqur tushunish uchun ekskursiyalar, seminarlar va amaliy mashg‘ulotlarga qatnashadilar.

Akademik dasturlar: Yevropa universitetlari va muassasalari xalqaro talabalar uchun qisqa muddatli o‘quv dasturlari, yozgi maktablar va akademik almashinuvlarni taklif qiladi. Ushbu dasturlar san‘at, tarix, adabiyot, fan va biznes kabi keng doiradagi fanlarni qamrab oladi.

Kasbiy rivojlanish: Ko‘pgina mutaxassislar va talabalar o‘zlarining o‘qish yoki ish sohasi bilan bog‘liq konferensiyalar, seminarlar va o‘quv dasturlarida qatnashish uchun Evropaga sayohat qilishadi. Ushbu tadbirlar tarmoq imkoniyatlari va turli sohalardagi yetakchi mutaxassislar bilan uchrashish imkonini beradi.

Ekoturizm va barqaror sayohat: Ta‘lim sayyohlari orasida ekologik toza va barqaror sayohat amaliyotiga qiziqish ortib bormoqda. Yevropa ko‘plab ekologik toza joylar, barqaror turar joy va ochiq havoda ta‘lim tajribalari, masalan, yovvoyi tabiatni muhofaza qilish loyihalari va ekoturlar bilan ajralib turadi.

Xulosa.

Ta'lim turizmida sayohat va ta'lim sohalarini shakllantiruvchi turli omillar ta'sirida bir qancha imkoniyatlar paydo bo'lishi mumkin.

Ta'lim turizmiga texnologiya integratsiyasini o'rganish tajribasi va foydalanish imkoniyatini oshirish kutilmoqda. Virtual reallik (VR), kengaytirilgan reallik (AR), onlayn o'quv platformalari va mobil ilovalar sayohatchilarga yangi va interaktiv usullarda yo'nalishlar va mavzular bilan shug'ullanish imkonini beruvchi ta'lim tajribasini taklif qilishi mumkin. Shaxsiy sayohat tajribasining ortishi bilan, ta'lim turizmi individual qiziqishlar, imtiyozlar va o'quv maqsadlariga ko'proq moslashtirilgan bo'lishi mumkin. Sayohatchilar o'zlarining ta'lim yo'nalishlariga mos keladigan maxsus kurslar, seminarlar va tadbirlarni tanlab, o'zlarining ta'lim yo'nalishlarini ishlab chiqish imkoniyatiga ega bo'lishlari mumkin. Global hamkorlik va hamkorlik: Ta'lim muassasalari, sayyohlik tashkilotlari va sayyohlik kompaniyalari innovatsion ta'lim turizmi dasturlari va tashabbuslarini ishlab chiqishda tobora ko'proq hamkorlik qilmoqda. Global hamkorlik dunyo bo'ylab sayohatchilar uchun bilim almashish, madaniy tushunish va transchegaraviy ta'lim imkoniyatlarini osonlashtirishi mumkin. Hayot davomida ta'lim va ko'nikmalarni rivojlantirish: Uzluksiz o'rganish va malaka oshirishga bo'lgan talab ortib borayotganligi sababli, ta'lim turizmi turli yosh guruhlari va qiziqishlarini qamrab olishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Educational tourism: a new concept of sustainable Development of tourism
2. Managing Educational Tourism Brent W. Ritchie with Neil Carr and Chris Cooper;
3. unwto.org

4. Khursanaliev, B. (2023). THE IMPACT OF POPULATION GROWTH ON THE COUNTRY'S ECONOMIC DEVELOPMENT. *QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 1, 8-11.
5. Шоҳрузбек Равшан Ўғли Рузиев, Ҳамиджон Якубович Расулов, & Аббосхон Алиевич Юсупов (2022). ОЦЕНКА ТУРИСТИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА ТУРИЗМА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН. *Academic research in educational sciences*, 3 (2), 617-629.
6. Nishonkulov Shohruhxon, & Gafurov Khurshid. (2023). THE IMPACT OF UZBEKISTAN'S FOREIGN DEBT ON THE GROSS DOMESTIC PRODUCT. *QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 1(1), 265–267. <https://doi.org/10.54613/ku.v1i1.431>
7. Nazrullaevna, M. G. (2021). О ‘ZBEKISTON SHAROITIDA KICHIK BIZNESNI INVESTISIYALASHNING О ‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(5), 640-645.
8. Yusupov Abbosxon Aliyevich. (2023). METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF USING HUMAN RESOURCES IN THE ACTIVITY OF SMALL BUSINESS SUBJECTS. *Intent Research Scientific Journal*, 2(3), 182–187. Retrieved from <https://intentresearch.org/index.php/irsj/article/view/67>
9. Umarov, O. (2023). MADANIY MEROS TURIZMI: ASOSIY TENDENSIYALAR, RIVOJLANISH VA MUAMMOLAR (O‘ZBEKISTON VA TURKIYA MISOLIDA). *QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 8, 78-80.
10. Yuldasheva Nilufarxon A‘zamjon qizi, Umarov Azizjon Azamjon o‘g‘li, & Abdullayev Axrorjon Axadjon o‘g‘li. (2023). SUN‘IY INTELLEKT VA RAQAMLI IQTISODIYOT RIVOJLANISHI. *QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 1(1), 73–75. <https://doi.org/10.54613/ku.v6i6.254>
11. Turanboyev, B., & Musabekov, S. (2023). Digital Transformation of Tax Systems. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 1(11-12).
12. Otto, M., & Thornton, J. (2023). JAHON IQTISODIYOTI VA XALQARO MUNOSABATLAR. *QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 216-219.
13. Mamurjonovich, U. T. (2022). WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL RELATIONS. ФГБОУ ВО «КАБАРДИНО-БАЛКАРСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. ХМ БЕРБЕКОВА». КОЛЛЕДЖ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И ЭКОНОМИКИ (РОССИЯ) ИСЛАМСКИЙ УНИВЕРСИТЕТСКИЙ КОЛЛЕДЖ ТАЗКИЯ, 142.
14. Mamurjonovich, U. T. (2023). JAHON IQTISODIYOTIDA YANGI INDUSTRIAL DAVLATLARNING TUTGAN O‘RNI. *QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 344-345.
15. Umarov Toxirjon Mamurjonovich. (2024). ERKIN IQTISODIY ZONALARDA TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA INNOVATSIYALAR VA INVESTITSIYALARNI RAG‘BATLANTIRISHDA KLASTER YONDASHUVINING O‘RNI. *INTERNATIONAL CONFERENCE OF NATURAL AND SOCIAL-HUMANITARIAN SCIENCES*, 1(1), 156–167. Retrieved from <https://universalconference.us/universalconference/index.php/ICNSHS/article/view/277>